

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВІННИЦЬКИЙ МІСЬКИЙ ПАЛАЦ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА
ІМЕНІ ЛЯЛІ РАТУШНОЇ

ПОГОДЖЕНО
Протокол засідання
науково-методичної ради
Вінницького обласного
інституту післядипломної освіти
педагогічних працівників
30. 03. 2014 № 6

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом директора Департаменту
освіти і науки Вінницької
облдержадміністрації

ПОГОДЖЕНО
Протокол засідання
методичної ради ММК
Департаменту освіти
Вінницької міської ради
22 травня 2014 № 2

ЮНИЙ ХУДОЖНИК
Навчальна програма для
гуртка художньо-естетичного напрямку позашкільної освіти

2 роки навчання

м. Вінниця-2014

Укладач програми: Лісіцина Л.П. - керівник гуртка «Юний художник»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дана навчальна програма створена на основі програми «Образотворче мистецтво», схваленої Комісією з проблем виховання учнівської та студентської молоді Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (протокол № 3 від 01.07.2010) та Програми з позашкільної освіти: художньо-естетичний напрям (упор. Ткачук В.В.:Грамота, 2009.- Вип.2), рекомендованої Міністерством освіти і науки України (лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-5303 від 18.07.2007 р.), обговорена та схвалена методичною радою Вінницького міського палацу дітей та юнацтва імені Лялі Ратушної (протокол № 1 від 30.09.2014).

В умовах сьогодення особливо актуальними є формування особистості, розвиток її надійніших сил і можливостей. Одним із важливих параметрів повноцінного та гармонійного зростання особистості є її здатність творити. Розвиток цього творчого потенціалу покладається як на шкільну, так і на позашкільну освіту.

Універсальними у вирішенні завдань художнього й особистісного розвитку дітей, громадського та духовного становлення підростаючого покоління є заняття з образотворчого мистецтва. Це зумовлено тим, що вже у ранньому віці образотворча діяльність становить одну з найдоступніших і емоційно- захоплюючих форм творчості дитини. У процесі малювання, ліплення та конструювання вихованці набувають активності, самостійності й ініціативності, у них виховуються товариські відносини, почуття взаємодопомоги та взаємоповаги.

Метою програми є формування компетентностей особистості засобами образотворчого мистецтва.

Основні завдання полягають у формуванні таких *компетентностей*:

1. *Пізнавальної*, що забезпечує ознайомлення з поняттями та знаннями, які стосуються образотворчого мистецтва.
2. *Практичної*, що сприяє оволодінню навичками живопису, графіки, конструювання, скульптури, декоративного мистецтва.
3. *Творчої*, що забезпечує формування творчих здібностей: спостережливості, відчуття масштабу, кольору та пропорцій, художньо- образного сприйняття побаченого та його творчого відображення засобами мистецтва, варіативності та асоціативності.
4. *Соціальної*, що сприяє вихованню дбайливого, шанобливого ставлення до народних традицій, національної свідомості, формування естетичного смаку; популяризації народних промислів.

Програма розрахована на роботу з дітьми віком від 5 до 16 років і передбачає початковий рівень навчання (2 роки). Заняття проводяться двічі на тиждень по 2 години, загальна кількість на рік - 144 години.

Основною формою навчання образотворчому мистецтву дітей у групах початкового рівня є гра, під час якої відбувається поступовий перехід від простих до складніших видів творчості.

У цьому віці учні займаються малюванням, ліпленням, аплікацією, конструюванням.

Виконання малюнків кольоровими олівцями — одне з найулюбленіших занять дітей, яке сприяє розвитку їхньої фантазії та творчої активності. Творча робота, що виконується кольоровими олівцями, має свої особливості. Спочатку зображення вимальовується за допомогою лінії, а потім заштриховується. Така послідовність сприяє розвитку аналітичного мислення дитини. Крім того, лінійні контури допомагають у розфарбуванні об'єкту олівцем, ясно вказуючи на межі окремих частин. Під час малювання можна також використовувати м'який матеріал: вугілля, сангін, пастель. Ці матеріали дозволяють зосередити увагу вихованців на формі та фактурі зображення.

Використання фарб має велике значення для розвитку в учнів почуття кольору та форми, оскільки фарбами краще передавати кольорове розмаїття навколишнього світу. Виконання подібного завдання олівцем набагато складніше, бо це потребує розвинутих технічних навичок.

На уроках ліплення використовується м'який пластичний матеріал (пластилін або глина), який легко піддається дитячій руці. Діти виконують роботу на площині та в об'ємі за гнучкою методикою: спочатку вивчають прості, а потім створюють складні форми.

Заняття аплікацією — це знайомство з матеріалами різних видів, вивчення законів композиції. Виконання аплікаційних зображень дає дітям можливість оволодіти навичками роботи з ножицями, прийомами клеєння тощо.

Метою завдань з конструювання є розвиток художньо-творчого мислення й творчої фантазії вихованців. Діти вчаться виготовляти оригами з домальовкою, ялинкові прикраси, сувеніри, вітальні картки та ін.

Малюнок може бути виконаний учнями згідно з власною фантазією. Під час такої роботи значна увага має приділятися створенню композиції. Ще одним методом роботи з дітьми цієї вікової категорії є імпровізація, яка захоплює вихованців.

На заняттях живописом вихованці працюють у жанрах натюрморту, пейзажу та портрету. Така робота вимагає знання основних законів зображення: вибору точки зору, врахування явищ лінійної перспективи, дотримання колористичної єдності зображення, відтворення особливостей будови окремих складових частин композиції, взаємозв'язок частин і цілого.

На заняттях із малюнка вивчаються правила перспективи, передавання форми й пропорцій, прийоми зображення світлотіні. Роботи виконуються у графічній техніці за допомогою штриха, лінії, плями, крапки.

На основі набутих знань із живопису та малюнка вихованці вивчають декоративно-прикладне мистецтво. Вони знайомляться з народною творчістю та освоюють прийоми роботи народних майстрів, виконують розписи тканини у техніці батика та займаються писанкарством.

Обов'язковою є робота на пленері — малювання тварин і рослин із натури, відтворення стану природи у пейзажах і натюрмортах.

Основні методи організації навчальної діяльності – словесні, наочні, практичні. Для успішного виконання поставлених навчально-виховних завдань програмою передбачені наступні види занять: колективні, групові, індивідуальні.

Форми проведення занять: бесіди, лекції, екскурсії, вікторини, ігри, подорожі, зустрічі, захисти та презентації творчих робіт, конкурси, майстер-класи, тематичні пленери, відео перегляди, прослуховування музичних творів тощо.

Підсумковою формою занять на початковому навчальному рівні є виставки-презентації творчих робіт.